

**Operační příprava státního území
v současnosti, perspektivy a vývojové tendence**

V tomto článku se chceme zaměřit na posouzení praktického využití usnesení Bezpečnostní rady státu ze dne 22. listopadu 2001 č. 236 k Zásadám plánování, financování a řízení výstavby obranné infrastruktury České republiky, které byly zpracovány s cílem definovat obrannou infrastrukturu, vymezit systémové prostředí pro plánování a financování výstavby a údržby infrastruktury v souladu s kompetencemi správních úřadů a stanovit obecné zásady pro plánování obranné infrastruktury v systému obranného plánování. Tento dokument mimo jiné uložil ministři obrany ve spolupráci s věcně příslušnými rezorty zpracovat Záměr rozvoje obranné infrastruktury České republiky a Plán rozvoje obranné infrastruktury České republiky do konce roku 2004 a v termínu do 31. prosince 2002 stanovil oba tyto materiály předložit na schůzi Bezpečnostní rady státu.

ÚVOD

Bezpečnostní politiku tvoří zahraniční politika, obranná a vojenská politika a relativně samostatně pak politika vnitřní bezpečnosti a ochrany veřejného pořádku. Z tohoto hlediska můžeme říci, že jde o souhrnnou kategorii zahrnující bezpečnost, obranu a ochranu státu a občana, ve svém důsledku se projevující jako soustava politických cílů a prostředků k zajištění bezpečnosti, obrany a ochrany státu a občanů.

Podle dokumentu Bezpečnostní strategie České republiky je úkolem bezpečnostní a obranné politiky zajišťovat svrchovanost, územní celistvost, principy demokracie a právního státu, ochranu života obyvatel a jejich majetku před vnějším napadením.

Obranná politika je realizována v souladu s platnou legislativou, projevující se ve výstavbě účinného systému obrany státu, v přípravě a použití odpovídajících sil a prostředků, v účasti na kolektivní obraně v rámci vytvořeného aliančního obranného systému a v přípravě obyvatelstva na mimořádné situace.

Základním bezpečnostním a obranným cílem České republiky v současnosti pak je obrana a ochrana životních zájmů suverénního státu a občanů při použití všech dostupných prostředků, včetně vojenských. Toho je možné dosáhnout postupnou profesionalizací armády s přihlédnutím k ekonomickému kalkulu pro zařazení nejmodernější vojenské techniky.

V materiálech reformy ozbrojených sil České republiky zazněl mimo jiné i požadavek na to, že je nutné v oblasti obranného plánování chápat primární úlohu plánování sil a prostředků Armády České republiky spolu s **vyjádřením potřeb operační přípravy státního území**, od kterých se dále bude odvíjet plánování zdrojů, **infrastruktury**, logistické a zdravotnické podpory, komunikačních a informačních systémů a další.

V nedávné minulosti byla práce na bezpečnostních dokumentech státu v určitém momentu provázena nejen hledáním a diskusí k jejich obsahu, ale i vytvářením určitého tlaku na orgány, instituce, pracoviště, které se bezprostředně podílely na zpracování souvisejících zákonů, na prosazování žádoucích propojení v celé bezpečnostní sféře, apod. Tyto tendence

se podařilo do jisté míry eliminovat institucionalizaci orgánu v podobě Bezpečnostní rady státu, to znamená byly vyloučeny nežádoucí, nekompetentní a subjektivní zásahy do zpracovatelského procesu a vlastního obsahu textu jednotlivých dokumentů. Stále se nám však zdá, že praktické výstupy nejsou založeny na dlouhodobějších vojenskopolitických analýzách, ale zůstávají spíše skupinovým, řekli bychom pragmatickým vyjádřením snahy někoho něco prosadit.

Tyto obecné zásady se projevují i při **stanovování (určení) úlohy operační přípravy státního území** v systému obranného plánování státu, ale i hledání jejího místa ve vytvářeném obranném systému státu, kdy se ukazuje, že řada již dříve schválených a svým obsahem závažných dokumentů není respektována, není zobecňována, takto přijaté závěry nejsou využívány v teorii vojenského umění při rozpracovávání použití ozbrojených sil.

DEFINICE OPERAČNÍ PŘÍPRAVY STÁTNÍHO ÚZEMÍ, OBJASNĚNÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

Při posuzování konkrétního odborného problému bychom měli vzít v úvahu ten fakt, že prvním předpokladem k pochopení jeho obsahu je porozumění termínům v textu používaných, stanovení jejich jednotného výkladu, to znamená, nutnosti používat terminologii obecně zaužívanou, vycházející z platných normotvorných zásad (nikoliv pouze z bezduchých překladů cizích termínů), respektujících ustanovení zákonů, vyhlášek, nařízení atd. V tomto případě při **definování operační přípravy státního území** bychom měli vycházet ze zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, § 2 odst. 6, který v části vymezení pojmů stanoví, že: „**Operační příprava státního území je souhrn opatření vojenského, ekonomického, obranného charakteru, která se plánují a uskutečňují v míru, za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu s cílem vytvořit na území státu nezbytné podmínky pro splnění úkolů ozbrojených sil a zabezpečení potřeb obyvatelstva.**“

Následně jsou v materiálu „Zásady plánování, financování a řízení výstavby obranné infrastruktury České republiky“ uváděny další definice pojmů. Základní a ve vojensko-odborném textu velmi často používaný pojem **infrastruktura ČR** je vymezen jako komplex výrobních, nevýrobních, telekomunikačních a dopravních zařízení a příslušných prostředků, organizačních a řídicích vazeb k zajištění funkcí národního hospodářství, fungování státní správy a samosprávy a pro zajištění obrany státu. Z hlediska účelu je uvedeno, že se člení na hospodářskou a obrannou infrastrukturu.

Hospodářská infrastruktura je pak definována jako souhrn hospodářských výrobních a nevýrobních zařízení ve všech oblastech ekonomiky státu, včetně jejich technického zabezpečení a technologického vybavení, bez ohledu na to, zda jsou ve vlastnictví státu nebo právnických a podnikajících fyzických osob. Její vybraná část je pak předurčena k plnění hospodářských opatření pro krizové stavy, zejména hospodářské mobilizace, a to k zabezpečení potřeb ozbrojených sil.

Obranná infrastruktura je vymezena jako soubor stacionárních objektů, pozemků a zařízení určených **pro řízení a zabezpečení ozbrojených sil, jejich mobilizační rozvinutí a pro realizaci operačních plánů** (bez ohledu na formu vlastnictví a způsob obhospodařování). Sem patří zejména:

- objekty a zařízení alianční infrastruktury na území České republiky,
- objekty důležité pro obranu státu a jejich příslušenství,

- pozemní komunikace, železnice, letiště, telekomunikační zařízení, produktovody, provozní zařízení a vybavení, které je předurčeno k zajištění obrany státu,
- nemovité věci ve vlastnictví státu, právnických a fyzických osob, určené jako věcné prostředky k zajištění obrany státu.

V další části „Zásad“ je stanoveno, že z hlediska působnosti se obranná infrastruktura člení na vojenskou infrastrukturu a nevojenskou obrannou infrastrukturu.

Vojenská infrastruktura je definována jako stacionární objekty a zařízení včetně pozemků, se kterými hospodaří rezort Ministerstva obrany a které jsou určené především pro řízení a zabezpečení ozbrojených sil, jejich mobilizační rozvinutí a pro realizaci operačních plánů. Tvoří ji alianční infrastruktura v České republice a infrastruktura rezortu Ministerstva obrany.

Alianční infrastruktura v České republice je pak specifikována jako souhrn objektů a zařízení zapsaných v inventáři NATO, které z hlediska jejich určení používají ozbrojené síly Aliance při realizaci strategických a operačních plánů, případně při řešení jiných krizových stavů.

Infrastruktura rezortu Ministerstva obrany je popisována jako souhrn staveb a zařízení včetně pozemků obhospodařovaných a využívaných výhradně Ministerstvem obrany a určených pro řízení a zabezpečení ozbrojených sil České republiky.

Nevojenská obranná infrastruktura v materiálu „Zásady“ je charakterizována jako vymezená (určená) část obranné infrastruktury v gesční působnosti jednotlivých rezortů. Tvoří ji komunikace, telekomunikace, objekty, stavby, pozemky a zařízení nezbytné k zabezpečení potřeb ozbrojených sil, jejich mobilizaci, pro realizaci operačních plánů a zajištění obranných, ochranných a správních funkcí státu, včetně objektů vybudovaných v rámci opatření operační přípravy státního území.

Potud k objasnění základních pojmů, termínů a stanovení jejich obsahu. Naším cílem nebylo a není zveřejněním těchto informací z již platného a tedy i závazného materiálu vojenskou veřejnost poučovat. Jde nám spíše o podrobnější seznámení s jednou z velmi důležitých oblastí, doposud neprávem opomíjenou a pochopitelně v důsledku toho i méně srozumitelnou. Zejména nám jde o objasnění významu uvedené oblasti při vytváření (koncipování) obranného systému státu, rozpracovávání použití Armády České republiky s ohledem na změny, ve kterých se armáda a naše republika nachází od přijetí do NATO v roce 1999.

V civilním sektoru se pojem operační příprava státního území v té podobě jak je chápán v teorii vojenského umění nepoužívá, ale spíše se hovoří o opatřeních hospodářské mobilizace a krizových plánech. Můžeme tedy říci, že v teorii vojenského umění je záměr využití operační přípravy státního území spojením vlastních opatření armády k zabezpečení mobilizačního a operačního rozvinutí vojsk, jejich manévru k zabezpečení potřeb obrany s opatřeními přijímanými vybranými nevojenskými rezorty státní správy k všestrannému zabezpečení potřeb ozbrojených sil, realizovaných v rámci hospodářské mobilizace.

Z výše uvedeného a citace jednotlivých pojmů je možné vymezit širší (nad rámec zákona) pracovní definici operační přípravy státního území:

Za „operační přípravu státního území“ můžeme považovat souhrn opatření prováděných cílevědomě, systematicky a dlouhodobě s cílem přípravy státu k obraně, jako komplexního souhrnu opatření přijímaných rezortem Ministerstva obrany k zabezpečení fungování obranného systému státu, spojených s plánováním záměrů použití ozbrojených sil, kontrolou, pře-

vzetím a využíváním objektů a služeb připravovaných v rámci věcných opatření v systému hospodářské mobilizace a spojených s budováním nových, údržbou, rekonstrukcí a rozšiřováním stávajících objektů a zařízení k posílení schopností vojsk. V souladu se zákony se na tomto procesu podílí nejen rezort Ministerstva obrany, ale i další věcně příslušné rezorty.

Z metodického hlediska pak můžeme tato opatření operační přípravy státního území dělit podle různých kategorií, např.: doby, kdy jsou opatření realizována (v míru, ve stavu ohrožení státu, ve válečném stavu), podle utajení (neutajované, pro služební potřebu, utajované s různými stupni utajení), podle zaměření (k zabezpečení přesunů vojsk, zabezpečení spojení, zodolnění míst velení a řízení, zodolnění prostorů činnosti vojsk, ochraně živé síly před účinky různých zbraňových systémů, přípravě vojsk, ženijnímu zabezpečení vojsk, logistické podpoře vojsk, zdravotnickému zabezpečení vojsk, chemickému zabezpečení vojsk, topografickému zabezpečení vojsk, hydrometeorologickému zabezpečení vojsk, atd.).

MÍSTO A ÚLOHA OPERAČNÍ PŘÍPRAVY STÁTNÍHO ÚZEMÍ V PROCESU OBRANNÉHO PLÁNOVÁNÍ

Obranné plánování by mělo být základním nástrojem pro plánování obrany státu. Podle ustanovení § 2 odst. 8 zák. č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, se obranným plánováním rozumí soubor opatření plánovaných k zajištění svrchovanosti, územní celistvosti, principů demokracie a právního státu, ochrany života obyvatel a jejich majetku před vnějším napadením a ke splnění požadavků na zajišťování obrany státu a zabezpečení mezinárodních závazků.

Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky z hlediska řízení a organizace obrany státu odděluje výstavbu, přípravu a řízení ozbrojených sil od obranného plánování, od operačního plánování i od operační přípravy státního území, avšak z hlediska vrcholového plánování je rozeznáváno pouze obranné a operační plánování. **Jedním z řady podsystémů obranného plánování je i plánování obranné infrastruktury (schéma číslo 1).** Operační příprava státního území je pak v souladu s její definicí rozhodující součástí procesu plánování obranné infrastruktury, avšak pro svůj průřezový charakter přímo i nepřímo ovlivňuje nejen ostatní podsystémy obranného plánování, ale i plánování operační. Mimořádně důležitá je oboustranná vazba mezi operační přípravou státního území a operačním plánováním. Jedna oblast nemůže existovat bez druhé, přičemž v závislosti na bezpečnostním prostředí se mění směr ovlivňování. **V době míru je řídicí složkou operační příprava státního území.** V čase blízkého se konfliktu převažují, na základě tvorby operačních plánů, požadavky na opatření operační přípravy státního území. Proto také jedním ze závazných dokumentů obranného plánování byl, podle již zrušené Metodiky obranného plánování České republiky i Plán operační přípravy státního území.

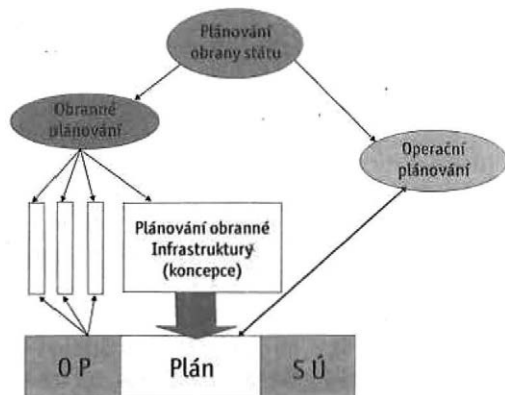

Schéma č. 1: OPSÚ a plánování obrany státu

V souladu s nejnovějšími názory vojenských teoretiků budou základem pro rozhodování o opatřeních operační přípravy teritoria (rozvoji vojenské infrastruktury) v rámci NATO strategické záměry velitele teritoria, kterým je v současném pojetí vrchní velitel spojeneckých sil v Evropě se sídlem v Monsu (*SACEUR – Supreme Allied Commander Europe*) nebo velitel regionálního velitelství spojeneckých sil Sever v Brunssumu (*RHQ AFNORTH – Regional Headquarters Allied Forces North*), případně velitel spojeneckých vzdušných sil Sever v Ramsteinu (*AIRNORTH – Allied Air Forces North*). Výjimečně se na uvedených programech může podílet i velitel Společného velitelství Střed v Heidelbergu (*JHQ CENT – Joint Headquarters Centre*). K naplnění svých záměrů, s využitím principu podpory hostitelskou zemí (*HNS – host nation support*), budou uplatňovat své požadavky na možnosti a kapacity příslušného teritoria (*schéma číslo 2*).

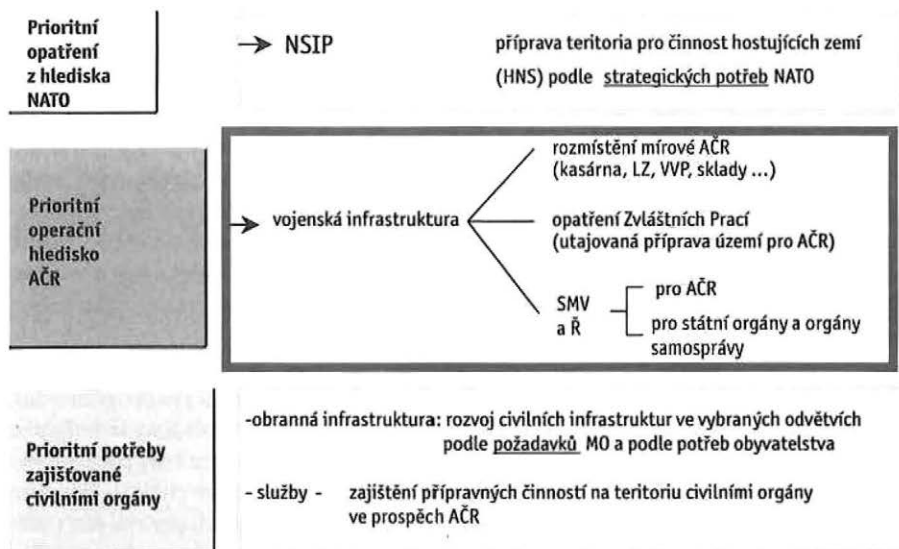

Schéma č. 2: Priority požadavků v oblasti OPSÚ

Z hlediska rozvoje společné infrastruktury pak půjde o realizaci programu bezpečnostních investic (*NSIP – NATO Security Investment Programme*) realizovaných formou požadavků na její schopnosti (*CPs – Capability Packages*). Uvedení velitelé ve svých požadavcích budou zohledňovat úkoly stanovené pro řešení globálního konfliktu, případně pro obranu severního křídla Aliance nebo při řešení konfliktu mimo teritorium NATO. V návaznosti na přijaté a následně realizované projekty CP je v souladu se záměry operačního použití Armády České republiky a aliančních vojsk operujících na území státu podle článku 5 WS rozvíjena i **obránná infrastruktura ČR**. Vyjádření potřeb na realizaci opatření operační přípravy státního území vychází z nutnosti dlouhodobé a plánovitě přípravy státního území k vytváření nezbytných podmínek pro plnění úkolů ozbrojených sil (i aliančních) a zabezpečení potřeb obyvatelstva při řešení obrany na území České republiky. Obrazně řečeno, smyslem všech těchto opatření je, „ušít si podmínky na vlastní tělo“. **Význam vytváření naznačené výhody je objektivně pro malý stát, jakým Česká republika je, výrazně vyšší než pro velké státy.** Na tomto faktu, z filozofického hlediska, nic nemění ani jeho členství v jakékoliv alianci.

Souhrnně lze říci, že cílem všech opatření operační přípravy státního území je, jak vyplývá ze zákona, vytváření podmínek v oblasti obranné infrastruktury, zejména:

- ❑ Pro činnost orgánů řízení státu ve válečném stavu (výstavba, údržba a provoz stálých míst řízení a stálých míst velení).
- ❑ Pro činnost vlastních ozbrojených sil (dopravní a komunikační stavby, výstavba objektů pro zabezpečení pitnou vodou a elektrickou energií, objekty pro výcvik, ubytování a léčení vojsk).
- ❑ Pro přijetí spojeneckých sil a jejich činnost na území České republiky (výstavba objektů společné infrastruktury, opatření související s podporou hostitelské země - HNS).
- ❑ Pro tranzit spojeneckých sil přes území České republiky (opatření k využití objektů obranné infrastruktury České republiky s důrazem na dopravní stavby, objekty pro výcvik a odpočinek při současném napojení na logistiku Armády České republiky, případně na příslušné zdroje v národním hospodářství).
- ❑ Pro zabezpečení obrany a ochrany objektů důležitých pro obranu státu (ODOS) - jde o atypickou část operační přípravy státního území, která úzce souvisí s operačním plánováním a jako jediná nemá charakter výstavby obranné infrastruktury, ale naopak jde o proces výběru těch objektů infrastruktury státu, které jsou pro obranu České republiky jako celku rozhodující.
- ❑ Pro zabezpečení ochrany obyvatelstva a funkčnosti národního hospodářství ve válečném stavu (výstavba objektů pro úkryt obyvatelstva, požadavky na rozptýlení, odolnost a umístění vybraných obranných výrobních kapacit).

Příprava státního území k zabezpečení činnosti ozbrojených sil ve smyslu novelizované Vojenské strategie České republiky bude vyžadovat vytvoření určitého systému opatření operační přípravy státního území při budování obranné infrastruktury. Z uvedeného cíle vyplývají potřeby na tvorbu obranné infrastruktury, které jsou konkretizovány na základě strategických záměrů a operačních plánů v koncepci operační přípravy státního území. Rozpracováním koncepce operační přípravy státního území je pak vytvářen plán operační přípravy státního území, který stanovuje úkoly pro uvedenou oblast ve střednědobém časovém horizontu. Nejedná se tedy o jednu ze součástí operačního plánování, jak by se z názvu mohlo zdát, ale o **významnou a doposud opomíjenou složku obranného plánování**. Na realizaci plánu operační přípravy státního území se podílí nejen rezort obrany, ale všechny orgány státní správy a podle potřeby i ostatní subjekty. Celá oblast opatření operační přípravy státního území pak může zahrnovat tato odvětví infrastruktury České republiky:

- ❑ Všechny druhy dopravy (silniční, železniční, letecké úseky silnic a dálnic, vodní, potrubní produktovody a odběrná místa na nich, spoje).
- ❑ Skladové hospodářství (vhodné prostory pro výstavbu, stanovení kapacit skladů u vybraných komodit).
- ❑ Energetika (zodolnění sítě, mobilní zdroje).
- ❑ Zabezpečení pitnou vodou (ozbrojené síly, civilní obyvatelstvo, průmysl).
- ❑ Zdravotnictví (krev, léky, zdravotní zařízení).
- ❑ Ubytování (vojsk, uprchlíků, evakuovaných osob, zajatců).
- ❑ Výcvikové prostory (vybavení pro výcvik vojsk).
- ❑ Místa velení a řízení (orgány řízení státu, velení vojskům, orgány samosprávy).

- ❑ Opatření Civilní ochrany (oblast Civilní ochrany je samostatnou oblastí není organickou součástí operační přípravy státního území, ale výstavba těchto objektů má charakter výstavby obranné infrastruktury).
- ❑ ODOS (nejedná se o typickou oblast operační přípravy státního území, ale pro stát z vojenského hlediska o výběr důležitých objektů infrastruktury - např. významné průmyslové podniky, elektrárny, vodní zdroje, komunikační objekty atd., které musí být zahrnuty do operačních plánů).

Vláda jako orgán zodpovědný za funkčnost celého bezpečnostního systému státu pak následně rozhoduje o základních opatřeních přípravy státu k obraně a jejím organizování (schéma číslo 3).

Ministerstvo obrany, jako výkonný orgán realizující opatření k zajišťování obrany státu připravuje koncepci operační přípravy státního území a koordinuje činnost ústředních orgánů a orgánů samosprávy a právnických osob důležitých pro obranu státu při přípravě k obraně (§ 16 odst. 1 písm. b, d zákona č. 2/1969 Sb., tzv. kompetenční zákon). Dále ve smyslu zákona č. 222/1999 Sb. § 6 odst. 1 písm. a, navrhuje vládě základní opatření k přípravě a organizování obrany státu, zejména zpracovává obranné koncepty a požadavky na zajištění obrany státu (schéma číslo 4).

Jinými slovy řečeno, rezort Ministerstva obrany by měl určovat parametry pro stavbu nových, provoz, údržbu a rekonstrukci stávajících objektů a zařízení vytvářejících obrannou infrastrukturu, včetně požadavků armády na dobu jejich obnovy v případě zničení. Měl by provádět (řídit) výběr prvků infrastruktury pro potřeby armády, vést její evidenci a kontrolovat stav. Těmito objekty a zařízeními se rozumí určená silniční síť, určená železniční síť, určené vzdušné cesty, určené letiště, letištní úseky silnic a dálnic, vybrané výrobní závody, sklady materiálu a náhradních dílů, odběrné šachty produktovodů, stálá zařízení pro ničení na pozemních komunikacích, určená síť pro přenos informací, zdroje pitné vody, nemocniční, rehabilitační a výcviková zařízení, podzemní objekty, hydrometeorologické stanice, energetická zařízení atd.

Dále by měl rezort Ministerstva obrany připravovat a plánovat převzetí nebo využívání obranné infrastruktury armádou při přechodu z mírového stavu na stav ohrožení státu nebo na válečný stav, připravovat opatření k posílení obranné infrastruktury v předpokládané zóně bojové činnosti vojsk, plánovat a provádět zvláštní práce.

Z hlediska úspěšné přípravy státu k obraně, k naplnění cílů zabezpečení obranyschopnosti státu je třeba, aby rezort Ministerstva obrany uplatňoval vliv armády na rezorty státní správy v oblasti operační přípravy státního území v těchto základních otázkách :

- ❑ přípravě a zdokonalování komunikačního systému a dopravních objektů státu,
- ❑ přípravě systému řízení a velení státu,

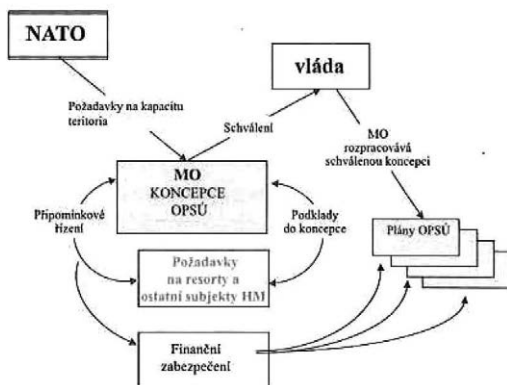

Schéma č. 3: Úloha vlády při tvorbě koncepce OPSÚ

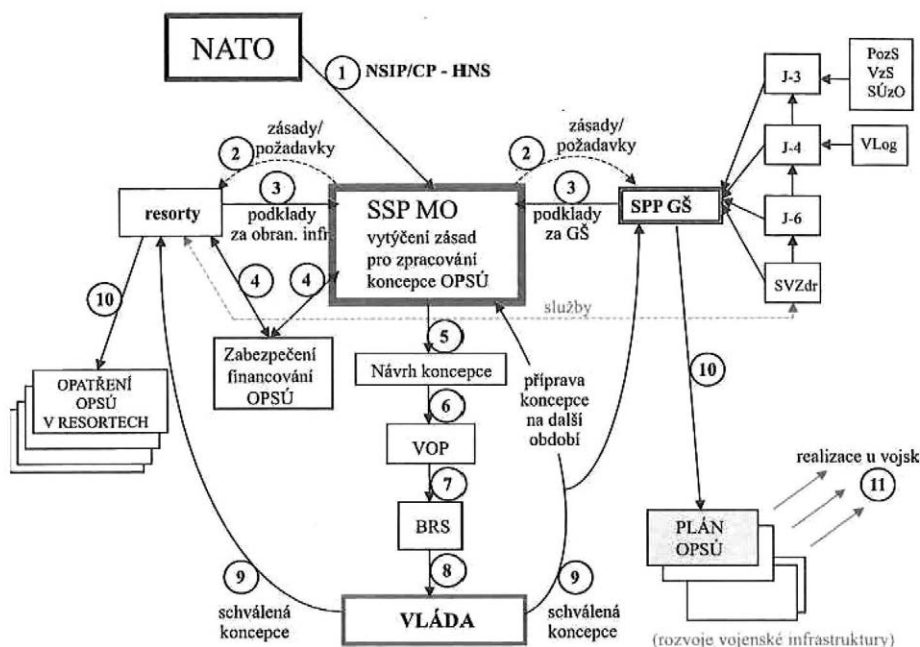

Schéma č. 4: Úloha MO při tvorbě koncepce OPSÚ

- ❑ zdokonalování energetického zabezpečení státního území,
- ❑ přípravě a rozvíjení sítě výrobních, opravárenských a skladovacích zařízení pro zabezpečení výroby, oprav a skladování vojenské techniky, materiálu a zásob,
- ❑ přípravě a rozvíjení sítě zdravotnických zařízení vyčleňovaných ve prospěch ozbrojených sil,
- ❑ organizaci a provádění hydrometeorologické služby a navigační služby,
- ❑ topografické a kartografické přípravy státního území,
- ❑ opatření civilní ochrany.

OPERAČNÍ PŘÍPRAVA STÁTU, BEZPEČNOSTNÍ SYSTÉM STÁTU A SYSTÉM OBRANY STÁTU

Problematika realizace opatření operační přípravy státního území je velmi složitá a v posledních letech byla neoprávněně opomíjena. Začlenění komplexu operační přípravy státního území do obranného systému státu není definováno a také vztahy a vazby operační přípravy státního území k ostatním podsystémům obranného systému státu nejsou uvedeny v žádném právním dokumentu.

Bezpečnostní systém České republiky zahrnuje mimo jiné i obranný systém, jehož součástí je i podsystém vojenské obrany státu.

Z tohoto hlediska je nejzajímavější jednak vnitřní vymezení operační přípravy státního území v podsystému vojenské obrany a jednak jeho vazba k podsystému ochrany hospodářství.

Na schématu číslo 5 je ukázáno možné řešení. Oblast operační přípravy státního území jako součást pod systému vojenské obrany má vazby prakticky na všechny ostatní pod systémy, ale z hlediska **pod systému ochrany hospodářství** jde o podstatně těsnější vazbu, kterou bychom mohli tak, jak je znázorněno na schématu, nazvat přímo průnikem nebo spojovacím článkem mezi oběma pod systémy.

Na dalším schématu číslo 6 je znázorněno možné vnitřní členění pod systému vojenské obrany s tím, že jsou zde jednak znázorněny Alianční vstupy, výstupy směrem k nevojenským prvkům a přesahy mimo tento pod systém, které se týkají zejména plánování obrany státu v nejširším slova smyslu a oblasti operační přípravy státního území, která je úzce propojena, jak již bylo ukázáno s hospodářskou mobilizací.

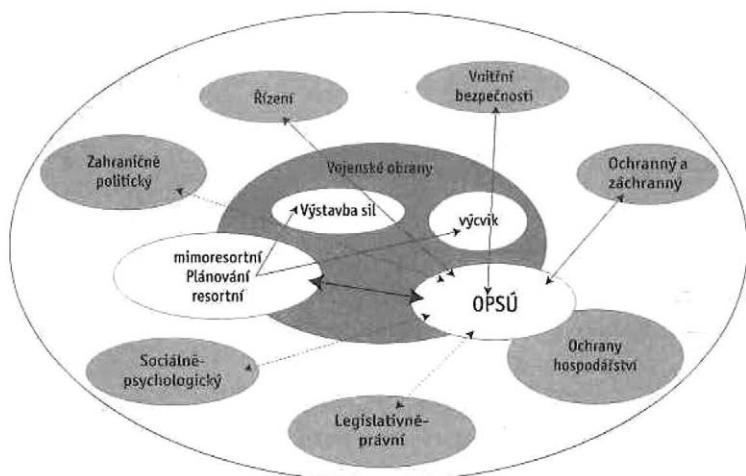

Schéma č. 5: Obranný systém státu

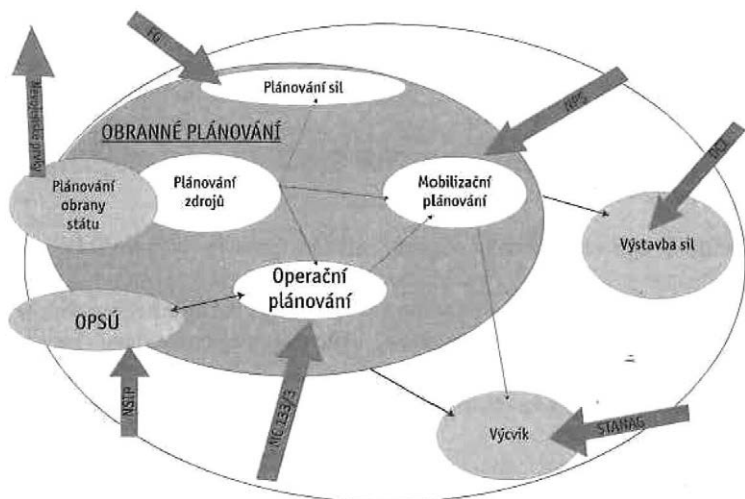

Schéma č. 6: Pod systém vojenské obrany

ZÁVĚR

Operační příprava státního území, chápána v širším smyslu slova, zahrnuje otázky, které se týkají celé společnosti a význam její realizace přesahuje rámec působnosti rezortu Ministerstva obrany.

Společným rysem v přístupu k opatřením operační přípravy státního území je vzhledem k jejich mimořádně vysoké finanční náročnosti **hledání úsporných opatření**. Východisko musí být spatřováno především v možnostech společného vojenského a civilního využívání objektů obranné infrastruktury. Z našeho pohledu může jít například o pronájem přebytečných zařízení ve vojenských prostorech (základnách) uživatelům ze soukromého sektoru, předávání celých objektů při zajištění přístupu pro ozbrojené síly v případě stavu ohrožení státu nebo válečného stavu, společné využívání vojenských letišť, přeprava paliv pro civilní odběratele v systému vojenských produktovodů, výstavba nových objektů koncipovaných jako víceúčelové, omezení opatření operační přípravy státního území ve vhodných případech na projektovou přípravu a její realizaci až v době ohrožení státu.

Uvedeným článkem jsme chtěli informovat vojenskou veřejnost o některých problémech v oblasti operační přípravy státního území. Jsme si vědomi toho, že v době ukončení práce na tomto článku (10. 7. 2002), byla projednávána novela zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, byly rozpracovávány závěry z připravované Reformy ozbrojených sil ČR a mohlo se stát, že řada v té době platných informací mohla být určitým způsobem pozměněna. Autoři článku chtěli tímto vyjádřit svůj aktuální postoj k současným otázkám s cílem ujednotit chápání uvedené problematiky, vzhledem k její vysoké důležitosti.

Použitá literatura :

Vize rozvoje České republiky do roku 2015, Praha, 2000.

Bezpečnostní strategie ČR, schválená 21.1.2001, Praha, 2001

Vojenská strategie ČR, schválená usnesením vlády ze dne 29. 4. 2002 č.438.

Ústavní zákon č.110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR.

Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany ČR.

Koncepce výstavby profesionální Armády ČR a mobilizace ozbrojených sil ČR, A-report, zvláštní číslo, Praha 2002.

Zásady plánování, financování a řízení výstavby a údržby obranné infrastruktury ČR, schválené Usnesením Bezpečnostní rady státu ze dne 22.11.2001 č.236.

Program infrastruktury NATO, informační zpráva, Ústav obranných studií, Praha 1995.